

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriafly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdeklődésben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A levett álarcz.

A rég óta huzódó béke-tárgyalásoknak, a melyek pozitív eredménye még mindig inkább csak sejtés, semmint tudás tárgyát képezi a közvélemény előtt, idáig is constatalható egy nem jelentékeny tanúsága.

A szabadelvű pártnak, illetőleg az ebben eddig feltétlenül domináló csoportnak sivár önzése soha sem állt élesebb körvonalokban szemünk előtt, mint e béke-tárgyalások világításában.

Az a Kubinyi György, a ki Lobkovitzot is szívesebben látná az ügyek élén Apponyinnál, csak öszintében fejezte ki azt, a mit vele együtt a szabadelvű párt egy jelentékeny része érez és a mi röviden abban a pár szóban nyer kifejezést: „Lehetetlennek kell tenni minden olyan alakulást, mely a hatalmi birtok-viszonyok jelenlegi constellatióiban változást idézhet.”

Ez az irányzat kezdetben igen mérsékelt, a későbbi fejlődést tekintve majdnem azt mondhatnók, hogy solid alakban jelentkezett. A „jó palóc”: Mikszáth Kálmán találta ki a szellemes formulát, a melyben az ellenzék részéről formált béke-feltételek az elvi álláspont közepébe burkoltan voltak visszautasíthatók.

„A szabadelvű párt önérzete nem engedhet; így szólott a Mikszáth Kálmán formulája, hogy más pártok programjának — a megvalósítására vállalkozzék.” Nős hát nem kell a multba messze visszatekintnünk, hogy megállapítsuk, miként ez a most oly spányolos színvonalra emelkedett önérzet az öntudatosság erejétől nem mindenbe duzzadozott ennyire. Először is részben a közigazgatás államosítására és az egyházpolitikára hivatkozni. De a jelentékenyebb súlyt ennél a kérdésnél nem az arra való tekintet képviseli. Az igazság ugró pontja ott van, hogy az ellenzék nem valamelyes külön pártprogram követeléseit állította fel béke-feltételeiként, hanem a jogállam alapvető pusztulátumait, a jogrend legelemibb követeléseit.

Avagy az ellenzéki párt-program jelentőségével bir-e a kuriai bíraskodás? És nem a törvény egyik parancsoló, de idáig megvalósítatlan rendelkezésén alapszik-e az akövetelés, hogy a képviselő-választások érvénye felett ne a párt önzést teljesen reduálni eo ipso képtelen képviselőházi többség sorából alakult bíráló bizottságok foruma, hanem a független bírói collegium íté-

jen? És nem-e épen magának a képviselőháznak maga Bánffy Dezső indítványára hozott határozatát mondhatja-e alapjául az a másik követelés, a mely az incompatibilitások kérdésében teljes rendezettséget czéloz létesíteni?

De hát nincs miért a Mikszáth Kálmán formulájában megjelentkezett pártszellemnek a békepontoszatok ellen tett azt az általános jellegű ellenvetést részletesen taglalunk. Mert hisz azt, hogy itt nem a jogos pártönérzetnek, hanem a jogosulatlan pártönzésnek a nyilatkozatával állunk szemben: csak hamar nyilvánvalóvá tették a párt-sajtó kevésbé burkolt formájú más nyilatkozatai, a melyek a megrökönyödés idegességével beszéltek még egy fuziónális alakulás minden eshetőségéről is.

A Légrády ur lapja például egyenesen bevallotta, hogy Apponyinak és pártjának a dissidensek bevonásával keresztül vitt koalíciója a szabadelvűpárt egységének a megbontására vezetne, mert a Tiszák kiválását idézné elő.

Álljunk meg egy kissé ennél a nem érdektelen vallomásnál, a mely szelidebb alakban fejezi ki ugyan a gondolatot, de ugyanannak az eszméirányának a csapásán jár, a mely Kubinyi György szavaiban olyan durva öszinteséggel nyilatkozott meg!

Mi ugy tudtuk és ezt a tudásunkat a szabadelvű párt nyilatkozataiból is megerősítettük, hogy az uralmon levő többség és Apponyi pártja között nincs lényegesebb elvi differentia. Miért ütne tehát rést a többség egységén (mert akarjuk hinni, hogy az egység alatt az elvi homergentetas kölcsönözte egységet méltóztatnak érteni) Apponyinak oda való esetleges bevonulása?

Hát erre a kérdésre Beksichtől le Málik József a szabadelvű párt mindenik publicistája igyekezett megfelelni, de bizony nem tehetünk róla, ha ugy tetszik nekünk, hogy a feleletet nem ezekben a nyilatkozatokban kell keresnünk. Ezekből könnyen kihüvelykezhjük azt, hogy II. Vilmos azonnal felmondja a monarchiával kötött szövetséget, mihelyt a Mezei Mór incompatibilitásai kettővel megapadnak, de nem ugyan belőlük, hanem e soraik között megnyilatkozó szellemből a logikai okfejtés legegyszerűbb eszközeivel azt is megállapíthatjuk, hogy ezek az urak nem valami magasabb elvi álláspont veszedelmétől tartanak, de személyi tekintetek által vezetetik magukat és

ezeknek áldozzák fel az ország s ma nevezetesen a béke érdekeit.

Itt van az ütköző pontja a mai válságban kifejezésre jutó ellentéteknek; itt az alapja annak a sok hazudozásnak, a mely ma a nagyhatalmi állás megdőlését, holnap a nemzetiségek felülkerekedését, holnapután a korona bizalmának elhűvülését helyezi kilátásba arra az esetre, ha a Lloyd-klubba belelál csapni a fuzió, vagy a koalíció mennyiköve. És a pártönzésnek a janicsárook idejére emlékeztető ideges félelme mennyikövet lát már minden törekvésben, a mely esetleg bár annyit elérhet, hogy a Bánffy hajuzsára felesküdtöt pretoriani seregből talán tíz jövőre nem fog a honatyai kathornusban fészkelődni. Ilyen mennyikö lett a rossz lelkiismeret idegességétől káprázó szemekben pl. még a tisztviselői pragmatika is, a melyet az ellenzék felvett a békepontoszatok közé, de a melyre a szabadelvű párt Moguljal ugy gondolkoznak, hogy elégedjenek meg a tisztviselők azzal, ha szabad panaszkodniok és legfeljebb az apanagyfalusi bölcsek káromkodását kell e jog élvezete fejében elviselniök.

Mi pedig azt kérdjük az ország közvéleményétől, hogy vajjon az álarczát ekként levett szabadelvűség sivár önzésének, lelketlen hatalom-féltetésének és immoralis uralom-vágyának annál a rendszerénél, a melylyel szemben a jogállam legprimitívebb követelése is csak az alkudozások legkínosabb huzavonáin át és akkor is csak megfelelő százalék leszámitolással érvényesülhetnek, a Bachok és Schmerlingék rendszere miért volt tűrhetősebb, mivel volt rosszabb, elviselhetősebb??

Dr.

A válság.

Budapest, jan. 31.

Csak nehezen jut dülőre a béke akció. A Tiszák intrikái erős gátokat vetnek mindegyre a béke tárgyalások elé és Széll Kálmánnak és a dissidenseknek ugyancsak erős munkájukba kerül az akadályokat elhárítani.

A kiegyezésre vonatkozólag meglebbe valahogy csak a megegyezés.

A kuriai bíraskodásra s a házszabályok revíziójára nézve azonban ugy áll a dolog, hogy az ellenzék béke-bizottság konkrét javaslatokkal fog a kormány elé járulni, hogy mily módon hajlandó e kérdésekbe belemenni. A kuriai kiráskodásra vonatkozó előterjesztés kidolgozásával a bizottság Apponyi

Albert grófot bizta meg, ki munkájával már el is készült.

A házszabályok revíziójára vonatkozó ellenzéki előterjesztés kidolgozásával Polónyi Gézáit biztált meg.

A kormánynak erre vonatkozólag kívánságait már tegnapi számunkban ismertettük egész terjedelmünkben. Az ellenzék e módosításokat **tulsszigoruaknak tartja** s ezért dolgoz ki a maga részéről új javaslatot.

A névszerint való szavazások korlátozásába s a **tiszta technikai obstrukció megállításába belemegy az ellenzék.**

De a kormány pontjai közül a legnagyobb kifogása az ellen van, mely szerint az ülés meghosszabbítására vonatkozó indítványról még a benyújtás napján, egyszerű szavazással kellene dönteni; így a többség tetszése szerint meghosszabbíthatja az obstrukció esetén az ülést. Arról pedig hallani sem akar az ellenzék, hogy a 204 §. módosítással az elnök hatalmát renitens képviselőkkel szemben annyira megnövezzék, hogy a karhatalmat is igénybe lehessen venni. Polónyi G. maga javaslatával elkészült s ezzel legközelebb foglalkozik majd az ellenzéki bizottság. Minden részen meg vannak győződve, hogy a házszabályok revíziójának kérdése **nagy akadályát** fogja képezni a gyors kibontakozásnak.

A kuriai bíraskodás javaslata s a házszabályok revíziója közt olyan junktimot terveznek, hogy a javaslatot csak akkor terjeszték szentesítés alá, a mikor a képviselőház már elfogadta a házszabályok módosítását. Hir szerint a szabadelvű pártban sokan üvösebbnek tartanák, ha a kuriát a politika kontroverziáktól távol tartva, a közigazgatási bíróságot tennék a vála zstási ügyekben döntő fórummá.

A pénzügyminiszter bécsi utját hiába iparkodnak a legkülönfélébb magyarizatokkal gyanutól mentessé tenni. Lukács László esközül adta oda magát annak a csoportnak, a mely a békétől a saját politikai existenciáját félti és kétségbeesett erőlködéssel igyekszik az utolsó percben is megheisítani a békotárgyalásokat. Bánffy Dezső báró egészen a Tiszák karjába dobta magát, a kik a valóságban szeretnék, ha Bánffy mennél előbb félre állna, hogy ők következzenek utána. Ezeknek vágyaiba és terveibe egy Lukács-kabinet egészen beleillik. A békebarátok körében azt hiszik, hogy Lukács László küldetésének a czélja az volt, hogy a korona előtt Széll Kálmán békeakcióját azzal a gondolattal diszkreditálja, hogy a kompromisszum létrejövele esetén a dualizmus állandóságára, a monarchia két államának összetartozóságára kerül veszedelembe.

A Tisza-csoport **kilépési terveit** is emlegetik és bizonyára gondoskodnak arról, hogy a koronának mennél részletesebb információi legyenek ezekről a szándékokról. Gondoskodnak arról, hogy a kellő helyen tudomást szerezzenek az ő személyes híveik nagy sokaságáról, a kik mind kivonulnak velük, ha Széll Kálmán akciója győz és bejutnak helyettük a pártba azok, a kik a közjogi aspirációkat képviselik.

Természetes, hogy a béke hívei sem az egyik, sem a másik irányban nem engedik magukat tévutra vezetni. A Tiszák békebarátságát eléggé illusztrálják a kilépési készüldések, ezekről a készüldésekről pedig jól tudják azok, a kik a dolgok milyére látnak, hogy egy cseppet sem kell őket **komolyan venni.** Mind a két jelenség csak arra lehet ok, hogy a békeakció befejezését sietessék.

A személyi garanciajára vonatkozólag a miniszterelnöki palotában tartott konferencia véglegesen verifikálta a békotárgyalások eddigi megállapodásait, formuláit és pontozatait. Megállapította, hogy mily stádiumba jutottak a mai napig az eddigi tanácskozások, végül hitelesen formulázta a kormánynak és Széll Kálmánnak együttes deklarációját az ellenzéknek a **híztosítékok** tárgyában előterjesztett kívánalmára.

A kormánynak ez a deklarációja, miként tegnap jeleztük, azt a kijelentést tartalmazza, hogy a kabinet semmiféle nyilatkozattal nem prejudikálhat a jövő kabinetek működésének és így ragaszkodnia kell azon álláspontjához, hogy a parlamenti helyzet szanalására megkövetendő egyezmény a parlamentben ez idő szerint képviselt pártok plénumai által kölcsönösen ratifikáltassanak.

A kormány ellenzi tehát oly elvi kijelentés megtételét, melynek alapján ő tenne a jövő kormány nevében valamely kötelező ígérte. Ez képezi a kormány válaszában lényegét; a dissidensekkel azonban közöltetett, hogy a kormány válasza még nem képez ultimátumot és a mennyiben az ellenzéki pártok részéről nehézségek mutatkoznának, melyek miatt az indemnyi megszavazásával összefüggő feltételek realizálhatók nem volnának, akkor a kormány fontolóra fog venni egy oly formulát, mely a képviselőház nyílt ülésében **saját magára** nézve hajlandó lenne kijelenteni.

Perczel rendelete.

A belügyminiszter ur teljesen beleéli magát az exlex-állapotba s minisztersége utolsó napjait törvénytelen rendeletekkel akarja emlékeztessé tenni.

Tegnapi lapunkban már megemlékez-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. február 1.

Művészeti glosszák.

— január 31.

Ruskin óta van Londonnak egy kiváló nevezetessége, mely körülbelül abból az időből való, mikor az angol műbölcselő az ő művészeti reformját megindította. Az izléstelen múzeumának hívják ezt a sajátágos institutumot; legérdekesebb program-pontja pedig abban áll, hogy csomóba hordatja össze mindazt az izléstelen és korcs dolgot, melyet az angol ipar és művészet egy év leforgása alatt produkál. A ki góth stílusú almáriumokat készít, mint a mi műbutorosaink, vagy valami bolond dolgot fest és farag, az éberszemű igazgatóság rögtön összevásárolja azokat s kiállíttatja muzeumba: elrettentő például. A mi művészeti szempontból körülbelül olyan nyilvános pelengere való hirczoltatást jelent, mint annak idejében a Windisgrätz tábornoknak a szabadság hősök ellen in effige való akasztása. Az izlés elfajulása ellen a praktikus angol szellem ilyen védműveket is talált fel s az a körülmény, hogy mindez a legnagyobb nyilvánosság folytonos jelenlétében megy végbe, inkább biztosítja a művészeti érdeklődést s a tulságoktól való óvakodást, mint a felolvasások vége-hossza nélküli papogátása, mely legtöbbször unalmassággal fizet a

közönséges uton értelmezett alakosság ürügye alatt.

Mi ebben a tekintetben, azt hiszem nem sokat panaszkodhatunk a művészi érzéketlenség ellen. Van egy bizottságunk, melynek *Szépítő egyeslet* a neve s ha jól tudom a bagatell esztetika nevében ez a bizottság igazítja városunknak a szépzészeti ügyeit.

Felolvasásaink voltak és lesznek ezután is elég nagy számmal s alkalom adtan megszólal mindannyiszor bennünk is a lelkiünk mélyében ott rejtőzködő műértő smokk, mely fontoskodó és nagyképi arccal csinálja a hokusz-pokuszkokat, valahányszor a művészeti szélhámosságok nagy alkalmai hozzánk is elérkeznek. A Wlasics miniszter reklam szenzaciós rendeletei eredményeztek nálunk is néhány művészet pedagógiai felolvasást s ha nem lehattunk művészetbezzek azoktól, nem bennünk van a kizárólagos hiba bizonyára.

Az alkalmosszerűség muló áramlatában, a visszhang röppe hatásával tünk le napirendről művészeti ügyeink kérdései; s azok a véletlen, külső okok, melyek ezen elmékedések alapjául kínálkoztak, legjobban mutatják, mennyire nem szabad az ilyen nem önként és belső szükségéből támadt mozgalmakat komolyan venni. Valószínűleg ma már senki sem beszél művészi nevelésről, jellehet hetekkel ez előtt a mi szót és tintát ontottak, az mind a művészet népszerűsítésének az érdekében történt. A felolvasások befejeztével hazatértek nyugodtan a tudós tanár urak, s ha majd holnap vagy holnapután eszébe jut a szellemes közköztudási miniszternek zenészeti nevelésünk hiányát fel-

fedezni, a hozsannát viszhangoz felolvasásokban, ki merne ezek után még kételkedni. Két hangosan kiabáló ellentét azonban már most is felismerhető művészeti tereléseink újabb alakulataiban. Egyik az elméleteknek elég nagy száma, mely izlést, műérzéklet, józanságot hirdet, de mindig csak hirdet; ezzel szemben pedig a gyakorlat, mely a saját izlése szerint dolgozik, mivel az elméletek sohasem hatnak el hozzája. Tünődjenek e dolog felett azok, kik eddig is az életképeség bizonyos nimbuszával leplezték le előttünk a művészet kabalisztikáját, bennünket a hivalatlanok azért gyötörni fog minduntalan az a parveum, szellemtelen és büzgözdí modor, melyet a művészet némely kérdéseivel a mi tisztelt atyánkfiai itten elbánnak. Hallunk kifogástalan előadásokat az építészetéről és nyomát sem látjuk ezen hatásoknak sehohsem.

Az egyetemet nagy hűhóval felépítették, milliókat áldoztak reá, s a régi, kopottságában is kedves és stilszerű egyetem helyett, emeltek egy idomtalan hambárt, mely a kaszárnyáktól és pokróczraktáraktól legfeljebb méreteinek a nagyságában különbözik. S ugyanerről a helyről fognak majd a művészetekről is nemsokára diskurálni. Wlasics miniszter pedig újabb műértő rendeletekkel árasztja el az iskolákat, míg a közköztudási miniszteriumban pallér kezekre bizzák a művészet fellendítését. Hogy ez a kislelkűség erre is alkalmas példákat adnak.

Van még két szemet szuró izléstelen-sége a városnak. Mindkettő olyan, melyet

okulás és elrettentő példa gyanánt érdemes volna külön múzeumokban is mutogatni. Egyik a nagy-utcai református templom, másik az ujonnan épült főtéri státusháza. Ezeket az épületeket tozódik az izléstelen-ség s talán épen azért, mivel zajos külső hatásokra vannak berendezve, felfogásuk és kivitelük közönséges módja mindjobban elárulja azt az alantasságot, mely újabb építkezéseinkben is kezd veszedelmesen meghonosodni.

Ki világosít fel bennünket például a nagy-utcai református templom mivoltára nézve? Hát templom volna-e ez csakugyan? A komor, szinte csupaszságig józan és puritán reformatizmusnak ilyenek volnának a templomai?! Hiszen ez az épület már a kiállítási pezsgős pavilonok frivolságával vetekedik. Itt az egészséges érzék, a művészeti tradíció, a stílus egysége mind a legfurcsább értelmezésben talakodnak elének. A budafoki bormérők csarnoka, akár a házi szárnyasok pavillonja vagy a megtévedt izlés hebehurgyasága összevéve és egyenként nem lehet külön, mint az a fodrásműhelyekkel és rövidáru-üzletekkel körülvett szörnység, melyet az Isten dicsőítésére templom gyanánt építettek. Így legfeljebb Amerikában csinálják a templomokat, hol a fűszeres bolt és templom, izléstelen-ség és filiszterség inkább megérnek egymás mellett, mint Európában, melynek vallása és művészete évszázados fejlődés és hagyományok által van a multhoz és jelenhez odakapcsolódva. A templomban szeretjük mindig a templomot látni s mihelyt idegen elemek keverednek bele a templom

komoly formába, megszűnik a művészi érdek épen az által, mely az együvé nem tartozó és egymásnak meg nem felelő motívumok összezevarását a kifejezőség rovására groteszk hatásában tünteti fel. Az bizonyos, hogy az istenházat bajos dolog abban a formában elképzelni, a hogy a nagy-utcai református templomot felépítették. De még ennél is bántóbb és kellemetlenebb a főtéri statusházak egyik feltünő izléstelen-sége. Az építkezésben ugy látszik semmi szerencsénk nincsen. A hány újabb ház épül, valamennyire felraknak egy tornyot, tetejébe pedig villánharítót, figurákat vagy épen keresztet. Mit keres például a státus házain az a két aranyozott kereszt? Templomot akartak talán, vagy valamely privát demonstrációja ez a státusnak, annak okáért, hogy ez által is feltüntesse önmagának keresztény katolikus voltát.

Ha csak ilyen szempontok miatt kellett a keresztet elővenni, az esetben találhattak volna más elintézési módot is ennek a kérdésnek a tisztázására. Végtére is egy nagy darab cégtáblán vagy a státus valamely becsületesbebb jelvénye még mindig megtette volna ugyan azt a halást, de a keresztel, mely nem a státus és nem az erdélyi katolikuság egyedüli tulajdona, ilyen profán szempontokat érvényesíteni nem szabad. Ha volna nálunk is az izléstelen-ségek számára külön múzeum, s ha a szépítő egyeslet figyelmére méltatná az ilyen pontosságokat, gondos gipsz másolatokban ezt az épületet is ki lehetne állítani annak elrettentő példájul, hogy a keresztet így nem szabad kompromit

tünk arról, hogy Maros-Torda vármegye alispánja ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el, mert Deésy Zoltán a január hóra a törvényhatóság részére törvénytelenül kiutalt állami javadalmazást nem vette fel.

A miniszter törvénytelen rendelete nagy felháborodást keltett egész Maros-Tordamegyében s magok a vármegye intéző férfa határközvetek meg első sorban azon, mert, midőn Berzenzey István a vármegye mult évi decz. 29-iki rendkívüli közgyűlésén a következő interpellációt intézte az alispánhoz:

Az esetre, ha első januáriusban a törvényen kívüli állapot lépne életbe, megmaradnak-e a megyei tisztviselők állásukban, tekintettel arra, hogy az alkotmányra tették le hivatalos esküjüket?

Ha megmaradnának állásukban, miféle alaphoz lesz fizetőköt fedezve, mivel nem a megye fizeti a hivatalnokokat, hanem az állam. Ezek alapján jogosultnak véli-e ezen fizetőköt fedezésére valamely megyei alaphoz nyulni?

Az alispán válaszában kijelentette: a megye törvényhatóságától az alispánnak felhatalmazása lévén arra, hogy a költségvetési előirányzatba felvett, de fedezetlen nem bíró számadási ág terhére más számadási ághoz tartozó alapokat is szükség esetén igénybe vegyen; a tisztviselők fizetésének kiszolgáltatása sem fog nehézséget okozni.

A közgyűlés az alispán válaszához tudomásul vette, a mi egyszersmind felhatalmazás is volt arra, hogy az alispán jogával exlex esetén éljen is.

Nem is az fájt Perczel urnak, hanem Deésy Zoltán Maros-Tordamegye közönségéhez intézett nyílt levele, melyről a többiek közt a következőleg nyilatkozik a miniszter ur:

„Ezen kitalvány politikai irányú fejtegetésekből áll, a közigazgatási tartalmat teljesen nélkülözi és csak arra alkalmas, hogy a közigazgatási közérdeket és a közönséget az alispán politikai nézetei felől hivatalos uton tájékoztassa.

Mint hogy azonban az 1886. XXI. t.-cz. 2. §. c) pontja szerint csak a törvényhatóságokat illet meg azon jog, hogy országos politikai kérdésekkel foglalkozzanak, az idézett törvény 68. §-a azonban az alispán részére ezen jogot meg nem adja s így a politikai kérdések tárgyalása az alispáni hatáskörből kizártnak tekintendő, kétségtelen, hogy az alispán kötelelességet terhel a miatt, hogy hivatalos hatáskörét politikai nézeteinek tolmácsolására felhasználta.

Itt a bibije a dolgnak. Ez nem tett szert Perczel urnak, de tetszett a vármegye közönségének, mely ez igazgatási és törvényesleg megáttámasztást bizonyára a legfőbb elvételét fogja szolgálatni Deésy Zoltán alispánnak.

A Kárpát-Egyesületből.

— A balneológiai osztály gyűlése. —

Kolozsvár, febr. 1.

Tegnap este érdekes gyűlést tartott az EKE tevékeny balneológiai osztálya Heppes Miklós táblai tanácselnök vezetésével. A gyűlésen részt vettek Gámán Béla dr., Szádeczky Gyula dr., Ince Gerő, Versényi György dr., Merza Gyula, Sigmund Gyárfás, Kolbenheyer Bertalan, Vasvári Aladár (Sztjoka), Kovács Géza és Radnóti Dezső.

Az elnöki megnyitót Kovács Géza olvasta fel a mult gyűlés jegyzőkönyvét, melyet a gyűlés hitesítet.

Radnóti Dezső főtitkár jelenti, hogy a szakosztály fölött a belügyminiszterhez, hogy a tárgyalás alatt álló fűrőd törvényt mielőbb terjessze a képviselőház elé. A belügyminiszter válaszában kijelenti, hogy méltányolja ugyan az egyesület okait, de a kérésnek megvalósítását oly közel jövőre nem helyez-

tátni. Szamarazzanak bár engem a műértő urak, mindaddig a míg a város főterén épen nem vallásos cselokra épített házak fölé kereszteteket aggat a kicsinyes szűkekétség, addig jogom van nekem is és mindenki másnak, hogy felekezeti, politikai tüntetést vagy a parvenűség pöffszekedését látni azokban a keresztetekben.

Van annak helye másutt, de nem egy modern bérház tetőzetén, melynek az emeletin és földszintjén a jövő hotelei, koszmái és kávéházai fognak elhelyezkedni. Majd, ha a chambre separé-k vasárnapi publikuma megkezdí nemsokára a maga mulatozásait, s a pohársereg, muzsika zaj és mindenféle tobdzások napirenden lesznek, mit fog akkor az a két kereszt jelenteni. Jóízűs, vallásos kegyelet és belátás dolga mindezeket megérteni. Tisztába jönni már egyszer avval, — a mi itten úgy látszik senkinek sem szur szemet, — hogy egy cseppet sem mindegy az, ha egy református templom a pezsgős pavilonok frivól formái között emelkedik, s a kávéház, hotel vagy koresma a kereszt szimbólumában utazik a nagyérdemű közönség partolására.

Hogy mekkora esését mutatja a közizlésnek ez a többrendbeli jelenség, vitakoznak rajta a hozzáértők és az okosabbak. Egy szomorú tapasztalat azonban épen ezen dolgoknak a a feszegetése alkalmából vetődik ismét emlékeztetünkbe. A ki figyelemmel olvasgatja ennek a lapnak vagy a többieknek a gyászrovatát, nem egyszer bukkan rá ottan nevekre, melyek ottan kerülnek először és utoljára nyilvánosság elé s a rendes nek-

heti kilátásba, mert a tárgyalások hosszabb időt igényelnek.

Főtítkár jelenti, hogy Orsz. balneológiai kongresszusra előadókul jelentkeztek Hankó Vilmos dr., Szilvássy János dr. és Radnóti Dezső. Tudomásul veszi ezt a szakosztály.

Marosújvár fűrőd kéri, hogy intézzen a szakosztály kérését a pénzügyminiszterhez abban az irányban, hogy e fűrőd modern alapokon nagyobb szabású sósfürdőt építtessen és berendezze. Minthogy az Orsz. balneológiai egyesület hasonló kérését intézett a miniszterhez, a szakosztály készséggel csatlakozik ehhez és felír e tárgyban a miniszterhez.

Főtítkár jelenti, hogy a nyáron Homórod fűrőd ellen közegészségügyi hiányok miatt több panasz merült fel. A szakosztály ennek következtében felír a belügyminiszterhez, hogy a hiányokat törvényadta jogánál fogva orvosoltassa. A belügyminiszter most értesíti az egyesületet, hogy a bizottságilag megállapított hiányoknak megszüntetése iránt az illetékes hatóság útján is intézkedett. Közli egyben, hogy a Kápolnás-Oláh falu község, mint tulajdonos köteles a fűrőd-épületeket 1903. évig egészen újra építeni, úgy, hogy ez a fűrőd egészen modern alapokon lesz szervezve. A szakosztály közönséget felhívására az intézkedések mikénti foganatosítását a maga részéről is figyelemmel fogja kísérni.

Főtítkár jelenti, hogy a fűrődök sérelmes adója ügyében felír intézkedett a pénzügyminiszterhez. E tárgyban a válasz felvilágosítja az egyesületet, hogy miként kell eljárni az adók kérdésében. A szakosztály a választ közli a fűrődtulajdonosokkal.

Tárgyalta még a szakosztály a szurdoki fűrőd ügyét, melynek fekvéséről nem kedvező a szakosztály véleménye, a budospataki fűrődrel felvilágosítást kér Mórocz Károly bírtokostól és végül hajlandó erkölcsileg támogatni a homoródi víznek naponkénti korszokban Kolozsvárra szállítását, ha tiszta a töltés és nem esik kifogás alá a kezelés.

Főtítkár javaslatára kimondja a szakosztály, hogy az összes európai államokra vonatkozólag konszultusok útján beszerzi az ásványvíz bevitelre vonatkozó szabályzatokat és rendeleteket tájékoztos végett.

Ezzel az ülés véget ért.

IRODALOM.

A Kisfaludy-Társaság jelöltjei.

Ma délután 5 órakor gyűlnek össze a Kisfaludy-Társaság tagjai, hogy hat megüresedett tagságra újakat válasszanak. Jelöltek: Ambrus Zoltán az elbeszélő és kritikus, Benedek Elek az elbeszélő és néprajzgyűjtő, Bánóczy József a két Kisfaludy életrajzírója, Berzeviczy Albert, kit nemrég megjelent Itáliájáért ajánlanak, Alexander Bernát az asztélikus és kailikus, Haraszty Gyula irodalomtörténész, Szabolcska Mihály a poéta, Bródy Sándor az elbeszélő, Szabó Endre a poéta, Jánosy Gusztáv a műfordító. Hogy ezek közül kiket választanak, még az a mai tagválasztó ülés titka.

A milliomas. Croker M. B. regénye, a legérdekesebb olvasmányok egyike. A mivel ez az angol amerikai író megismerette a különböző hajlamú és gondolkodású emberek bántulatos jellemzése és annak a ránk néve idegen indiai világnak az ismertetése, melyben legelőbb regénye lejártszódik, mindez a maga teljes kiválóságában érvényesül. A milliomas regényben. A regény váza, magva, egyszerűségében meghatározó szerelmi történet. Egy szegény lány, a ki Angolországból In-

diába kerül, meghódít egy szintén Angolországból Indiába vetődött fiatal milliomas és sok félreértés és szenvedés után egy pár lett belőlük. Ezt az egyszerű témát a mellékalkok viselt dolgának leírásával, az epizodok csillogó csoportosításával, a lélekállapot analízisével és indiai világnak költői ismertetésével elragadó olvasmányává tette a híres író. A ki belefog a köthetes regény olvasásába, nem fogja letenni a könyvet, míg az epizodokkal érdekesen összeszót menének végeire nem jut. A regényt Sajó Aladár fordította nagy gonddal. A fordítás, amellyel, hogy az eredeti minden szépsége benne van, kitünő magyarsággal készült. A két köthetből álló regény ára csinosan bekötte 1 frt. — Kiadja Singer és Wolfner.

A mily mérvben kedvező és előnyös lehetne az egyes művészek megélhetésére, érvényesítésére és fejlődésére egy ily

alkalom, ép annyit nyerne vele a közönség, melynek a mi szaharai művészeti viszonyaink mellett, egyelőre még a művészet abejének a megsejdtetésével is várnia kell.

Volna azonkívül még egy igen sürgős feladat, de ez már a városnak, az egyetemnek és az államnak a dolga. Rendezzenek be egy muzeumot képekkel és szobrokkal, engedje azt a közönség rendelkezésére s tartsanak ottan és akkor, lehetőleg minél több, de minél kevésbé szakzerű és u. n. „alapos“ előadásokat. Nagy-Szebennek már régi idők óta van képtára, Kolozsvárnak pedig, hol a szükség egyre követelőbben sürgeti ezt az intézetet, ki tudja, mikor valósul meg ez az utópiaja. A közép iskolai tanároknak és tanár növendékeknek hetvenöt százaléka sem képet, sem szobrot, sem tárgyat soha életben nem láthat, sőt még az irodalom aktuáltságaihoz is rendszeres évek mulva jut, mikor azok már majdnem elavultak. Hogy ilyen viszonyok mellett minő művészi okulásokat várhat a jövő idő generációja az iskolától, egyelőre titok. Valamint az is, hogy fennebb elmondott dolgok fognak-e valakiben gondolatokat ébreszteni, vagy napi rendre térnek ezek felett is, mint sok egyéb felett, melyeknek ékessége és alkalmosságuk még annyit szenzációt sem tudott kelteni, a mennyit hasonló esetben a koreszolya pavilonok és lawn-tennis pályák uttörői a közönség tapsai és hozsannái között játszva szoktak elérni.

Mulatságok.
Jogász bál előtt.
— Levél a szerkesztőséghez. —
Életem egy nagy fordulópontjának a közönségben állok.
Nagy leány leszek!
Bevezetnek a társaságba, elvisznek a jogászba.
De mit tartozik mindez a Szerkesztő úrnak, kéri bizonyára magában, midőn e soraim olvasva.
Megmondom.
Fiatal lány vagyok s így természetesen kíváncsi is vagyok. Tele vagyok kérdésekkel, a melyekre otthon azért nem kérek választ, mert nem akarom elárulni, hogy dacára a jogászbál még — csak a jövő hó 6-án lesz, már is oly izgatott vagyok, s igen erősen trémázok, ha vajjon a nagyvilágban való első fellépésem fog-e sikerülni?

Ne tessék azt gondolni, hogy ezalatt talán hódításra gondolok. Oh! nem.
Ilyesmire az én tizenhét éves lelkem nem áhított. Megelégszik ez azzal, ha petrezselymet nem fogok árulni és a szupé csárdást legalább egy negyed óráig járhatom Pongrácz előtt.
De nem untatom tovább fecsegéssel, hanem rátérek először is arra a kérdésre, hogy miért hallom ide haza szüntelen, hej! nem így volt ez régen.
Bezzeg másként báloztunk. Nem a cifra ruha és csillogó ékszer volt a fő, hanem az egyszerűség, a természetesség. A fiatal urak nem áffektáltak, s a telegkönyvi hivatalnak még híré sem halották. Nem érdekelt udvaroltak, hanem szívük sugallatára. A duhajkodást csak a nép-szíművek csarda jeleneteiben látták. A mulatságokban s nő igazi tisztelet és hódolat tárgya volt.

Nem kellett soha attól félni, hogy valaki spitzesen udvariatlanul viselje magát. A bálterem igazi haretör volt, a hová a legnemesebb fegyverekkel vonultak fel az ifjak, s szikrázó szellemmel, ügyességgel igyekeztek hódítani. A kaczeróságot megvetették, s a kendőzést kicufolták. Több csárdást táncoltak, mint valszert, s a rendező urak nem keseregtek a defizitén.
Egyszóval, mindenre csak ezt a refrént hallom: *nem így volt az régen.* Melanie.

Vigasztalódjék kedves kisasszony, mert ha kedgy is majd aranyos kis mama lesz, e sokat mondó refrént fogja használni leggyakrabban.

Jogász bál.
Ritkán indult még Kolozsvárt mulatság ilyen kecsesítő előjelekkel, mint a jogászok hétéfőn megtartandó bálja. Midőn a kolozsvári társaság két előleki urasszonya nagyblönyi Böllöny Józsefné és Gajzók Antalné elfogadták, akkor a siker már biztosítva volt a vörös-szallagos rendező gárdának. A táncrendek, mint már említettük is valóban

alkalom, ép annyit nyerne vele a közönség, melynek a mi szaharai művészeti viszonyaink mellett, egyelőre még a művészet abejének a megsejdtetésével is várnia kell.

Volna azonkívül még egy igen sürgős feladat, de ez már a városnak, az egyetemnek és az államnak a dolga. Rendezzenek be egy muzeumot képekkel és szobrokkal, engedje azt a közönség rendelkezésére s tartsanak ottan és akkor, lehetőleg minél több, de minél kevésbé szakzerű és u. n. „alapos“ előadásokat. Nagy-Szebennek már régi idők óta van képtára, Kolozsvárnak pedig, hol a szükség egyre követelőbben sürgeti ezt az intézetet, ki tudja, mikor valósul meg ez az utópiaja. A közép iskolai tanároknak és tanár növendékeknek hetvenöt százaléka sem képet, sem szobrot, sem tárgyat soha életben nem láthat, sőt még az irodalom aktuáltságaihoz is rendszeres évek mulva jut, mikor azok már majdnem elavultak. Hogy ilyen viszonyok mellett minő művészi okulásokat várhat a jövő idő generációja az iskolától, egyelőre titok. Valamint az is, hogy fennebb elmondott dolgok fognak-e valakiben gondolatokat ébreszteni, vagy napi rendre térnek ezek felett is, mint sok egyéb felett, melyeknek ékessége és alkalmosságuk még annyit szenzációt sem tudott kelteni, a mennyit hasonló esetben a koreszolya pavilonok és lawn-tennis pályák uttörői a közönség tapsai és hozsannái között játszva szoktak elérni.

akkor válaszolt a Haller felléptetésére vonatkozólag, midőn megjött Podmánczytól a sürgöny: a hivatalos jelölt báró Feilitzsch Arthur.

A „M. P.“ szerint erre értesítették a Haller-párt intéző bizottságát, hogy ők Hallert nem jelölhetik, mert Bánfyinak és a központonak bár Feilitzsch a jelöltje s ők e két nagyhatalmasság előtt kénytelenek meghajolni. A választók óhaját tekintetbe nem vehetik, mert nem akarnak összetűzni a központtal.

E feleletre a Haller-párt intéző bizottsága a következőleg válaszolt:
Nagys. Dr. Csiki Viktor egyet. tanár urnak, mint a kolozsvári szabadelvű párt bizottsága, elnökének.
Kolozsvár.
Nagyságos Elnök Ur!
Van szerencsénk a Haller párt szervező bizottságának egyhangu határozata alapján szives tudomására hozni, hogy a kolozsvári szabadelvű párt központi bizottságának, melyben az I. választókerület választói vannak többségben, azt a jogát, hogy a II. választókerület számára jelöltet állítson el nem ismerjük s erre egyedül a II. kerület szabadelvű választóit tekintjük jogosítottak. Ennek folytán ezenel felkerjük Nagyságodat, méltóztatásék a II. kerület szabadelvű párti polgárait gyűlésre hívni, hogy az döntsen a jelöltés kérdésében. Együttal kijelentjük, hogy mint ezen kerület szabadelvű párti polgárai, kötelességünknek tartjuk, ezen gyűlésen megjelenni és jelöltünket a legmelegebben ajánlani.

A tekintetes központi bizottság azon vádjá, hogy mi a párt egységét és győzelmét jelöltünk föllállításá által veszélyeztetjük volna, a leghatározottabban vissza utasítjuk, mert mi jelöltünk mellett csak szervező és előkészítő bizottságok — alakítottunk, melynek az volt a feladata, hogy tőle feltehetőleg érvényt szerezzen azon indokoknak, melyek Dr. Haller Károly ömög jelölése mellett szólanak, mint hogy ezzel szemben a szabad polgárok önértékű sőt hatalmi szóhoz méltóztattak folyamodni, tehát kénytelenek vagyunk ez ellen a választókhoz appellálni és a felelősséget a kolozsvári szabadelvű központi bizottságra hárítani, mely az ellentétek kiegyenlítésének megkísérlése nélkül kíván jelöltet a kerületre reá parancsolni.

Dr. Pisztori Mór, mint a Haller párt előkészítő bizottság elnöke.

MINDENFÉLE.
Kolozsvár, február 1.
Lapunk jövő száma a közbeeső ünnep miatt pénteken (febr. 3.) jelenik meg.

— Szvacsina Géza, polgármester kit meghívással eredő betegsége már tiznap óta a szobához kötve tart, — mint most örömmel értesülünk már jobban van, pár napig még orvosi tanácsra nem járhat ki, e hét végén azonban ismét megkezdheti hivatalos működését a polgármesteri teendőkét ez idő alatt Losonezi János árvaszéki elnök végzi: a fontosabb ügyeket azonban Szvacsina Géza polgármester betegsége alatt is otthon intézi.

— Gyertyaszentelő boldog asszony. Holnap a r. kath. hífelekezetiéknök ünnepük lesz. Gyertyaszentelő boldog asszony napját ünnepelik a megszabott egyházi ünnepélyekkel. A főistentszoblet a főtéri plébánia templomban reggel 9 órakor tartatik meg a gyertyaszentelési szertartással kapcsolatban, melyet Bíró Béla a szokott segédlettel fog vezéni.

— Dr. Haller és báró Feilitzsch. E két nevét emelgetik most Kolozsvárt minden körben a legstürűben. De nem esoda, mert semmi sem tudja az embereket annyira izgatottságra hozni, mint a választás, melynek esélyei kiszámíthatatlanok. Rendesen mindegyik fél bizik a győzelmében, s igen gyakran a választás eredménye nagy meglepetéssel és csalódással záródik. Minden választás erős pusztítást visz véghez az embereknek egymáshoz való viszonyában, s a baráthól ellenség, a tisztelhető gyűlölség válik. E keserű igazságokat élvezendik majd dr. Haller és báró Feilitzsch is, ha a választáson túl lesznek. Ezenek kívül, a pletykatan soha sem olyan termékeny, mint ilyenkor. Mindenki tud valami hírt az egyik vagy másik jelöltjéről s a szerint, ki melyik párt-hoz tartozik, szinezi ki előnyösen vagy kárhözhatólag. Egyszóval nem irigyelendő állapot az a képviselő jelöltség.

— A nagy iroda. A „M. P.“ tegnapi számában cicerós betűkkel adja tudtára mindenki, hogy a kormánypárt nagy irodája a New-York szállodában van s minden délután 5 órakor a párttagokat szivesen látják ott. Ez értesítés, mint halljuk nagy örömet keltett a mungók pártjában, mert a tokányt erősen megunták s remélik, hogy ilyen első rangú szállodában árisztokratikusabb ételkehez fognak jutni.

— Megszűnt tilalom. A magyar földmívelésügyi miniszter az erdélyi részekben hatályon kívül helyezte a ragadószáj és körömfájás miatt a beviteli tilalmat, Sz.-Doboka és Udvarhely megyék és Kolozsvár város eljen is. A sertésvész miatt Háromszék, Kis-Küküllő és Torda-Aranyos vármegyék ellen

mindenik egy-egy kis remek mű, egy első-rangú európai híri művész tervezete után készülték.

Az alsó páholyokat már mind eladták még középső és felső páholy van egy-kettő, ezeket ki lehet bérelni a bál főtéri irodájában (Eötvér 12 II. em.) Hivatalos órák d. e. 10—12 d. u. 3—4.

A deési polgári zenekar pénztára javára 1899. február hó 4-én, szombatn Deesen, az Angol szálloda tánctermében zártkörű nagy Carneval estélyt rendez.

Egyleti élet.
A „Ronggyos egylet“ évi rendes közgyűlését f. év február 5-én (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja meg a kereskedelmi és iparkamara helyiségében (Belközép 3 sz.). A közgyűlésre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívjuk. A választmány nevében. Kolozsvárt 1899. jan. 31. Báró Bánfyi Zoltánné, egyt. elnök. Elek Gyula, egyt. titkár.

SZÍNHÁZ.
Géczy István, a Gyimesi vadvirág és az Örögy mátkája szerzője tegnap este Kolozsvára érkezett, hogy megnézze új darabjának a Sárdy-ház-nak premierjét, mely minden színpadot megelőzőleg először a kolozsvári színházban kerül színre. Géczy István ma délelőtt megnézte a főpróbát és néhány utasítást adott a darabjában szereplő színészeknek. A szerző valószínűleg nemcsak a mai hanem a holnapi napot is Kolozsvárt fogja tölteni és így jelen lesz darabjának második előadásán is, csütörtökön. Géczy új darabjának előadása iránt oly nagy az érdeklődés, hogy még a második előadásra sem fognak sokan jegyhez jutni.

Troubadour. Verdinek még ma is népszerű operája kerül pénteken színpadra Koroányi Frida vendégfőléttel Azucena szerepében. A kisasszony elvégezte a zene-akadémiát, s a fővárosi sajtó annak idejében nagyon elismerő nyilatkozott, úgy szép al hangjáról, mint énekbeli tudásáról. A vendégen kívül Székely Irén, Fehér, Kassai és Mezei énekelik az opera főszerepeit.

Megyeri Dezső, a kolozsvári Nemzeti Színház volt igazgatója, ki január 1-je óta a Vig-színház tagja, február 4-ikén szombatn lép föl először a Vig-színházban és pedig Gondinet „Gavan, Minard és Társa“ című új bohózatban, melyben Theodore szerepét fogja játszani.

A pécsi színtársulat nyara. Brassóbi velt távirat szerint a brassói nemzeti szövetség ma öt pályázót mellőzöttél Tiszay Dezső pécsi stimgazgalónak adta oda a színházat. A jövődő pécsi színtársulatnak fő nyári állomás helyei tehát Brassó és Marosvásárhely.

A kolozsvári választás.
Alig helyezték el dr. Groisz Gusztávot örök nyugalomra, a megüresedett képviselői mandátum elnyeréséért a kormánypárt köréből azonnal többen száltak kormánya s 4—5 jelöltnek a nevé is hozták forgalomba. Legelőbb az a hír tartotta magát erősen, hogy Dobál Antal és Albach Géza volt polgármester reflektálnak homolyan a jelöltségre s csak mikor dr. Haller Károly neve került forgalomba, színt meg a hírelés Albach Géza és Dobál Antarlól.

Dr. Haller Károly érdekében az akció meg is indult komolyan.
Mult hó január 26-dikán egy tulajdonilag kereskedőkből és iparosokból álló értekezlet annak adott kifejezést, hogy Haller Károly egyetemi tanárt óhajtják a II. kerület szabadelvű párti képviselőjelöltjének felléptetni. Az értekezlet egy előkészítő bizottsággá alakult és elnökét megbizta azzal, hogy a kolozsvári szabadelvű párt elnökségét egy átiratban értesítse, hogy az értekezlet óhajának megfelelőleg Haller Károlyt jelölték. Együttal elváratai a következők: elírásí iverket bocsátottak ki szavazatok gyűjtésére:

Dr. Groisz Gusztáv Kolozsvár sz. kir. város második kerületének országgyűlési képviselője elhunyt.

A választókerület polgári kötelessége, hogy ej képviselőjét megválassza. Ki legyen a mi új képviselőnk? Az a ki a várost s annak érdekeit egy hosszú élet tevékeny és önzéstelen, mindig hű és mindig kitartó munkásságával szíven hordozta, a ki a szabadelvű pártnak törhetetlen híve, híve párt és felekezlet különvétel nélkül minden valódi országos és városi közigyűnek.

Ez az ember dr. Haller Károly miniszteri tanácsos, egyetemi tanár, Kolozsvár sz. kir. városnak volt polgármestere, a kolozsvári városi képviselőnek legregibb tagja, a mi vérünköl való vér, városunk legelőbbi humánus és közművelődési intézményének megalapítója és buzgó pártfogója, az iparosság és kereskedői osztály előhaladásának meleg barátja.

Egy nemes munkában, a haza, a város, a polgárság javárá előtöltött élet fáradságáért és küzdelmeiért a jutalmat a polgárságnak meg kell adnia.

Ez az aláírásí iv Kolozsvár sz. kir. város második kerülete ama választó polgárainak nevével foglalja magában, a kik a polgárnak a polgárság legszubb jutalmát, a képviselői mandátumot felajánlják.

A kormánypárt hivatalos vezetősége, mely nem mer egy lépést sem tenni addig, míg felülről az ordre le nem érkezik, csak

Pierre.

eddig fenntartott sertés bevételi tilalmakat szintén megszüntette. Ezen intézkedések február 4-én lépnek életbe.

— **Kolozsvárváros** törvényhatósági bizottságának a szakosztályait a legközelebbi pénteken délután 3 órára ülésre hívták össze. A bizottságok együttes ülése előtt több igen jelentős közkérdés fog tárgyalás alá kerülni melyek érdemesek az érdemleges a megvitatásra.

— **Utolsó nap.** Az év január 31-ike jelentős napot képez a vadászok előtt. Ez az utolsó nap ugyanis, a melyen a nyulakra vadászni lehet. A kolozsvári vadászárságok tagjai léhősen az utóbbi napokban nagy szorgalommal járták a vadászterületeket. A vadászszerecsen azonban ebben a vadászati időnyében nem valami kedvező eredménnyel járt, általánosan panaszkodnak a vadászok az eredménytelenségért. A múlt héten a felelőki erdőben rendezett hajtóvadászati alkalmával is csak hét nyúl és egy róka esett áldozatul, a mi lehetőleg sovány eredmény. Most már szeptemberig nem lehet nyulakra vadászni. A tegnapi nappal lezárult a nyulakra való vadászás időnye.

— **Elektrotechnikai tanfolyam.** A kolozsvári állami fa és fém ipari szakiskola igazgatóváros az elektrotechnikai tanfolyamra való jelentkezés határidejét február hó 5-ig meghosszabbította s felkéri a tanfolyamra eddig jelentkezettek, hogy vasárnap délelőtt az igazgatóság irodájában megjelenni szíveskedjenek.

— **Kolozsvár jéggyára.** Kolozsvár városnak a közvágóhíddal kapcsolatban tervezett légűtő telepe és jéggyára közeledik a befejezés felé. Az épület már készen van s csak a belső letakarítás hiányzik, melyhez mihelyt az idő engedi, hozzáfogunk. Az épület a közvágóhíd telkén áll. A géprészek is nagyjában már megérkeztek s mihelyt együtt lesznek, hozzáfogunk a felszereléshez, úgy, hogy — értesüléseink szerint — a gyár már április hóban megkezdheti a működését. Megomlítottuk, hogy az épület maga 30 ezer ftba, a teljes berendezés mintegy 40—45 ezer ftba fog kerülni, együtt tehát 78 ezer forint tökéretekét képvisel a városnak ezen újabb létesítménye, mely kétségkívül egyike lesz a legjobb haszonhajtó vállalatoknak, a mennyiben a minimális jövedelmezőségi adatok szerint is a befektetett tőkének 7—8 százalékos kamatjövödelme várható. Ettől eltekintve az a létesítmény indirekt uton nagy szolgálatot tesz a közegészség ügyének is, a mi bizonyára nem megvetendő eredmény.

— **Hirdetési oszlop — mint árú-bódé.** Egy vállalkozó kérésért adott be Kolozsvár város tanácsához, melyben engedélyt kér arra, hogy az újonnan felállított hirdetési oszlopokban áru-bódét rendezhessen be. A kérés a törvényhatósági bizottság illető szakosztályainak a legközelebbi péntekre összehívott ülésén kerül tárgyalás alá. Nem ismerjük ugyan a vonatkozó kérés részleteit, s nincs módunkban azokat az esetleges anyagi előnyöket sem mérlegelni, melyeket az érdekelt vállalkozó kilátásba helyez, egyet azonban tudunk és az, hogy ezen kérésnek teljesítése amennyi is pangó kereskedelmünknek nem válnék előnyére. A házalás, mely Kolozsvárt nem részesül a megkívánt korlátozásban már is sokat ront az adófizető polgárok sorába tartozó kereskedők üzleti forgalmán, már most, ha még a különben is sürűn elhelyezett hirdetési oszlopokban is engedély adatik egyes ipar vagy esetleg élelmi cikkek árusítására, az még jobban rontani fogja azoknak az ületembereknek a megélhetését, a kik nemcsak tulmagas boltbéréket kénytelenek fizetni, hanem mint adófizető polgárok a közhatalom viselésére is kötelezettek. A közhatóságnak elsősorban ezeken a kereskedőknek az érdekeit kell védelmezniök s nem nyújtani alkalmat arra, hogy ilyen mozgó árú-bódé-tulajdonosok kevesebb közteher viselés mellett a polgárok megélhetési eszközeit magukhoz ragadják. A szakosztályoktól elvárjuk, hogy az érdeknek mérlegelése mellett állást foglaljanak a helyi kereskedelmet károsan érintő ezen engedély megadása ellen.

— **Jegyzők gyűlése.** A Kolozs megyében működő községi és körjegyzők gyűlése fogtak össze gyűlni e hó 12-én, vasárnap d. e. 10 órakor, Kolozsvármegye házában kistermében. Ez a gyűlés a jegyzőkre nézve nagy jelentőséggel bír és e miatt már előre is nagy az érdeklődés iránta. E gyűlésen ugyanis a jegyzők anyagi és szellemi érdekeik megvédése érdekében óhajtanak nevezetes proppozíciókat napjra rendre hozni, a melyek felett előre láthatólag pró és kontra élénk viták fognak felmerülni. A kolozsvármegyei jegyzők kar miniszterileg jóvá hagyott alapszabályokhoz alapuló testületet képez 1881 óta. 1885 óta nem adott testületi életéről határozottabb tevékenységben jelt. Most azonban szervezkednek a nótárius urak, hogy érdekeiket a vármegyén belül, össze tartva és egyesült akaratallal megvédhessék. Közgyűlési meghívójuk így szól:

Meghívás.

Kolozsvármegye jegyzői karának 1898 évi december hó 30-án tartott értekezletének határozata következtében:

1899. Február 12-én d. e. 10 órakor Kolozsvárt a vármegyéhez kis térében tartandó jegyző egyetemi rendes közgyűlésre a jegyzői kart meghívjuk azon kérésrel, hogy a tárgysorozat fontossága tekintetéből, *malhatlanul* megjelenni szíveskedjenek, mert a határozatok az egyetemi szabályzat 21. §-a alapján a megjelentek számára való tekintet nélkül fognak hoztatni.

Tárgysorozat:

1. Jegyző-egyleti elnök választás.
2. Alalnök, jegyző, aljegyző, pénztáros, 6 rendes és 2 pótválasztmányi tag választása.
3. A megelőző évről szóló számadások előterjesztése és vizsgáló bizottság kiküldése.
4. A jegyző egyetemi alapszabályok módosítása.
5. Indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt 3 nappal alulról jegyzőkhöz beküldendőek. Gyaluban 1899. jan. hó 16-án.

Porutz Gyula s. k. Kántor József s. k. korelnök. jegyző.

A gyűlés lefolyásáról annak idején részletes tudósítást fogunk közölni.

— **A mesterséges borok ellenőrzése.** A földmivelésügyi miniszter a mesterséges borok készítésének és forgalmába hozatalának tilalmazásáról szóló 1895: XXIII. t. cikk 11. §-a értelmében alakított állandó borvizsgáló szakértő bizottságokba, az 1899. év tartamára kinevezett 4—4 tagon kívül, pótlólag még a kolozsvári bizottságba Albach Géza kir. tanácsos kolozsvári lakost nevezte ki.

— **Honleányok elismerése és hála-lája.** Női kezéből, a következő sorokat vetjük Vizaknáról:

A vizaknai február 4-iki ünnepélyre elismerés és hála koszu. Ezen hazafias szép ünnepély alkalmával Vizakna város lakossága, a mint már jelezte, az 1849 febr. 4-iki nevezetes csata felszázados évforduló napján koszuhoz helyezte a hősi halállal elvérzett 349 honvéd emlékére. — Ez alkalommal koszuhoz, — az elismerés kegyelelt koszuja iránti meg azon szerény, de lelkes hazafit is, a ki 19 évvel ezelőtt, őnzelen hazafias érzélemmel felkarolta a Vizaknán 1849 febr. 4-iki csatában hős halállal elvérzett honvédek nyughelyét s oda 1880-ban közadakozás és saját költségén díszes emléket állított, a ki sok fáradozás s levelezés folytán még a névjegyzéket is összeállította azoknak, a ki az 1848—49-iki nagy idők eseményei adatainak fáradszótlan buzgó összegyűjtője, feldolgozója s egyes édeskes olvasmányt nyújtó cikkekben honi lapjainkban ismertetője. Melyekből az „Ellenzék” is idáig több érdekes darabot adott ki.

Ezen egyén, egy szerény, jámbor jölel-küldő öreg pap. Neve: Szentkatolnai Bakk Endre.

Fogadják febr. 4-ére több honleány nevében a leghálásabb elismerési koszuját! — ki a jelzett ünnepélyt legédesebb, legboldogított érzélemmel iltheti meg. — Hisz e nap, őnzelen buzgó hazafias fáradozásai legszebb gyümölcseinek is ünnepe!

Egy honleány.

A magunk részéről kijelentjük, hogy ez az elismerés, mely mint a kísérő levél írja, már a nyáron fogamzott meg a fürdő saison alatt a vizaknai nők körében, méltán megilleti a kitűnő hazafit és munkás szentkatolnai Bakk Endre plébánost, az I. Ferencz József rendlovgját. A nők elismeréséhez és hála-lájához a magunk részéről a sajtó köszönetét is csatoljuk.

Azzal a minden hivatkozást kerülő, esendes, áldozatkész és kitartó munkával, melyet Bakk Endre plébánost kifejt, a legzebb emléket állíthatja fel a magyar nemzet történetében a nagyidők hőseinek.

— **Korosolya estély.** A kolozsvári tornaegyleti jégpályán jelmezes korosolya estély lesz csütörtökön, alkonyat után. Az estélyen a honvéd zenekar fog játszani. Kedvezőtlen idő esetén az estély vasárnapra marad.

— **Eljegyzés.** Czákó Rózsikát, Czákó József városi főpéztári ellenőr leányát eljegyezte Beke Antal városi levéltárnok.

— **Szilágyi Dezső díszpolgár.** Versecz törvényhatósága Pálffy főispán elnöklete alatt tartott közgyűlésén Szilágyi Dezsőt, a képviselőház volt elnökét egyhangulag díszpolgárává választotta, megbízta a jogügyi bizottságot a díszpolgári oklevél szövegének megszerkesztésével. A díszpolgári oklevelet a polgármester vezetésével 10 tagú küldöttség fogja átnyújtani.

— **Gazdasági előadás Maros-Ludason.** A Torda-Aranys vmegei gazdasági egyesület 8-ik vándor előadását f. hó 29-én tartotta, illetőleg akarta tartani Ludason, ha lett volna kinek.

Előadó lett volna elég, mert Tordáról haton rándultak ki a sikeresnek ígérkező előadásra, de hallgató nem jelent meg egyetlen egy sem. Pedig a felhívás rég ki volt küldve, az alispán rég felszólította a főszoigabíró, a jegyző ur rég utasítva lett, de azért ugy látják egyik sem vett tudomást róla, sőt, bár még saját nagybecsű személyiségükkel sem méltóztattak előhozakodni. Ha már nem így keztek a közönséget értesíteni s a mint ilyenkor szükséges, egy kissé verbuválni, legalább irták volna meg, hogy ok nélkül ne fáradjanak ki az előadók, mert bizony kaptak volna ok a ludosnál érdeklődőbb közönséget, a mint, hogy másutt a hol a vezetők lelkiismeretesebbek, mindig igen nagy közönség szokott összegyűlni. Oh, de nem, a ludasiak okosak, nekik nincs szükségük tanulásra, a vezetők pedig elfoglaltak még vasárnap is, ha más-sal nem kártyázással, Jó lesz ha a felsőbb hatóságok egy kissé több figyelemmel tisztelik meg az ilyen urakat. Ok pedig ha ismerik magukat, legalább értesítsék a lelkes előadókat, hogy ilyen merész vállalkozásba többé ne bocsátkozzanak.

— **Oláh Színház Magyarországon.** Abrudbányáról írják a következő érdekes sorokat: A magyarországi románok már régóta gyűjtönek pénzt egy állandó román színház alapítására s erre a célra máris

124.817 forint van elhelyezve a nagyszabeni Albina nevű bankban. Pályázatot is hirdettek román színművek írására s a pályaművekből néhány kötet már meg is jelent. A színművi bizottság legutóbbi ülését mult hó 26-án tartotta Brassóban, mely alkalommal elhatározta, hogy a létesítendő színház ügyében július 19-ára közgyűlést hív egybe abrudbányára.

— **Az osztálysorsjáték húszása.** Az osztálysorsjáték húzásánál a következő számokat sorsolták ki:

90.000 koronát nyert: 83610.
30.000 koronát nyert: 47080.
15.000 koronát nyert: 35205.
10.000 koronát nyert: 17164.
5000 koronát nyert: 82980.
2000 koronát nyertek: 17472 25415
31721 48353 74983.
1000 koronát nyertek: 76617 69622 96962.

500 koronát nyertek: 4995 6383 19579 20423 21697 23534 23877 26371 28705 30671 37665 38395 39808 40288 41803 45362 56751 56760 60243 65692 66376 68910 74070 85289 85296 87217 88848 90961 98289.

— **A borhamisítás kérdéséhez.** Pár nappal ez előtt Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez egy szegvárdi borkereskedő 7105 898. sz. alatt sulyos következtetésű feljelentést nyújtott be nagy tömegű bortemelő szőlősgazda ellen. Ő ugyanis Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye egyik kecseli járási községben 82 termelőtől új bort vett s bár az arát kifizette, a bort nem vette át, hanem lepecsételtve az eladóknál hagyta, de mintát vett belőle, s ezt illetékes vagy szakértők által a földmivelési minisztérium kebelében megvizsgáltatni akarta. Itt azonban most vegyvizsgálati munka felhalmozottsága miatt magán kérelemre vegyvizsgálat nem teljesíthető, a mintákat tehát átadta egyik elsőrangú fővárosi törvényeszkü hites vegyészeti szakértőnek, ki a 82 termelő közül 75 bortemelő borát tilosan gyártott műborknak találta. Darányi Ignác miniszter e följelentésre a szükséges intézkedéseket azonnal elrendelte s a termelők ellen a szigorú eljárást azonnal folyamatba tette, ép úgy, mint a borkereskedők ellen. Az eset nagy feltűnést keltett az illetékes körökben s a megyei vezető hatóságok is nagy figyelemmel kísérik a további eljárást eredményét.

— **Borvizsgálatok.** S-A-Ujhelyről írják nekünk: Barthos József főszoigabíró e hó 28-ikán terjesztette a főispán elé a borvizsgálatokról szóló terjedelmes jelentését. Eddig 56 pincében és 18 nyilvános üzletben, illetve koszmában és vendéglőben tartottak vizsgálatot. S-A-Ujhelyen és Sárospatakon a pincékben összesen 13000 hordó bort vizsgáltak meg. Mintákat vettek S-A-Ujhelyen Csereyiczky István, Deutsch Salomon, Deutsch Ignác, Gottlieb József fia, Goltlieb Ernő, Löw Wolf és Schleicher Frigyes. Sárospatakon pedig Feldmesser Hermann, Magules Ferencz, Róth és Schwarz és Weinstoch Károly borából. Grósz Mórle satornya-újhelyi ceetgyárost a hatóság épen akkor tette érte, midőn három hordó igen gyanus bort akart Galiciába szállítani. Ezekből is mintákat vettek és a többiekkel együtt Budapestre az állandó borvizsgáló bizottsághoz küldték. A borvizsgálatok 57 esetben Barthos József főszoigabíró és 16 esetben Nemes Sándor szolgabíró vezette. Szakértők voltak: Zalka Zsigmond tanár, a kassai vegyiszerleti állomás vezetője, Reimlinger Károly segédeje és dr. Schön Hugó tb. vármegyei főorvos.

— **A franciák nem szivaroznak.** A legújabb statisztika szerint Franciaországban a dohányfogyasztás az utóbbi időben feltűnően csökkent. A számítások azt mutatják, hogy ez idő szerint Franciaországban egy kilo dohány jut átlag évenként egy emberre, míg minden más európai országban legalább is másfél kilo az átlagos mennyiség. Ime, hát ez is csökken Franciaországban. A statisztikusok azon siránkoznak, hogy a népesség csökken, a dohánygyárak azt jelentik, hogy a dohányzás csökken . . . minden csökken. Ember, dohány csökken, becsület csökken . . . ugyan mi marad meg ebből a romlásában is oly nagy nemzetből?

— **A bolgár fejedelemlé halála.** Mária Lujza fejedelemlé 24 órával Nadezda hercegnő születése után meghalt. Az udvari orvosok a fejedelemlé halálát influenzának tulajdonítják, a melyhez keletkező-félben lévő tüdőgyulladás járult és annak, hogy 20 nappal korábban szült. A fejedelemlé halálának a híre nagy megdöbbenést keltett a lakosság körében. A város minden házan fekete zászló leng. Ferdinánd fejedelmet egészen megtörte a csapás. A fejedelmi palotát kora reggel óta nagy néptömeg veszi körül. Mindenki sir. Mindenütt a legnagyobb részvét nyilvánul. A palota környékén zárva vannak a boltok. Senki sem törődik a miniszterválsággal. Mindenki annak a nagy esapásnak a hatása alatt áll, a mely a fejedelmi családot és az országot érte.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai, és sürgöny-levelei.)

A békekeozó.

Budapest, febr. 1.

Az ellenzéki kiküldöttek tegnap délután 5 órakor ültek össze a képviselőház 1. sz. tanácstermében.

Esti 7 óráig tárgyaltak és főképen Széll Kálmánnak az a kijelentése képezte diskusszió tárgyát, a mely szerint **a hárszabályok alapos revíziója nélkül ő maga sem képzeli el a trans-**

akciót és hogy az ellenzéknek teljesíteni kell a kormánynak ama kívánalmát, hogy **a technikai obstrukció a jövőben lehetetlenné tétessék.**

A békebizottság ma nem ül össze és csak csütörtökön folytatja tanácskozásait, a mikor Széll Kálmán visszajön ráfóti birtokáról.

Bizonyos, hogy a béketárgyalásokat **szombatig végkép befejezik**, a mikor is Bánffy Dezső miniszterelnök, br. Fejérváry Géza és Lukács László miniszterek, valamint Széll Kálmán is Bécsbe utaznak, a hol beszámolnak ő felségének a béketárgyalások eredményéről.

A hárszabályok módosítása nem is kerülne tárgyalás alá Bánffy alatt (ezt Bánffy maga sem kívánja), hanem a következő kormány tárgyalná azt.

Az ellenzéki pártkörökben tegnap este megjelent képviselők sem hiszik most már, hogy Lukács László pénzügyminiszter lenne Bánffy utódja. Valószínűbbnek tartják azt, hogy br. **Fejérváry Géza állana ideiglenesen a kabinet élére**, a ki perfectuálná a békefeltételeket s azután átengedné helyét az állandó kormánynak.

Inkompatibilitás.

Budapest, febr. 1.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága Apáthy István elnöklete alatt tegnap ülést tartott, a melyen elnök bemutatta Horn Ferencz újpesti vendéglősné és társainak negyvennyolcz képviselőre vonatkozó összeférhetlenségi bejelentését, továbbá Rakovszky Istvánnak a Ház nyilvános ülésében hat képviselőre nézve tett összeférhetlenségi bejelentését. A bizottság elhatározta, hogy mindenek előtt a két tagjára: Mohay Sándorra és Rudnyánszky Bélára vonatkozó összeférhetlenségi bejelentéseket veszi tárgyalás alá. Ennek a két ügynek tárgyalási időpontját a bizottság csütörtökön d. e. 11 órára tűzte ki, a mely időpontról a bejelentő Horn vendéglős értesítettetni fog.

Rossz fordulat.

Budapest, febr. 1.

A szabadelvű pártban, Széll Kálmán távol lévén, a harazi párt felülkerekedett. Az izgatások a pártban nagyban folynak, hogy **az ellenzék választási tervezeete absolute nem teljesíthető.**

Különösen kifogásolják azt, hogy tisztviselők, hivatalnokok a **választási agitációktól, politikai tüntetésektől eltiltassanak.**

Ez, nézetük szerint, nemzetiségi vidéken a magyar elem tönkretételét jelenti.

Ezzel szemben igen kevéslik *azon engedményeket*, a melyeket az ellenzék a hárszabályok revíziójában tenne.

A Tisza-klikk erősen dolgozik, hogy mindenképpen megakadályozza a békét.

Krivány Aradon.

Arad, febr. 1.

Kriványt ma d. u. hozták Aradra. A pályaudvaron megjelent nagy közönség egy megtört alakot várt, e helyett azonban monoklis urat láttak. Ismerősöktől aradi hírekről tudakozódott, a közönség meglátván a részére kirendelt kocsi, melyet a rendőrség körülvett, kiáltozott: **Gyalog vigyék a gazembert!**

Krivány gyorsan a kocsiba ugrott. A megyeházán is sokan várták. Az orvos megvizsgálta és teljesen egészségesnek találta. Lezárták.

Munka nélküliek gyűlése.

Budapest jan. 31.

Két gyűlést tartottak tegnap délután a fővárosi munka nélküliek. A lakatosok mintegy 400-an délután 4 órakor a Wesselényi és Kertész utca sarkán levő vendéglőben gyűléseztek. E gyűlésen a rendőrség részéről jelen volt Nemesszeghy Endre r. fogalmazó. Vancsák János beszélt a munkanélküliek nyomoráról. Felemlítette, hogy most a főváros lakatos munkásoknak két harmad része munka nélkül van. Legnagyobb a nős munkások nyomora. A képviselők nem törődnek a munkásokkal s közönyösen nézik azok nyomorát.

A helyzet kezd türehtelen lenni s ha — mint felszólaló mondta, — ki sem törődik a proletárokkal, majd segitenek ok magukon. A következő szónok Welter Jakab arra hívta fel a munkásokat, hogy lépjenek be a szakegyesületekbe. Este 6 órakor ugyanott tartottak gyűlést a pékek. Rendzavarás egyik gyűlésen sem történt.

Tüntetés Magyarország ellen.

Budapest, jan. 31.

A bukaresti egyetemi hallgatók vasárnap délután újabb tüntettek Magyarországot ellen.

Az összehívott gyűlésen a szokott-nál jóval kevesebben jelentek meg, mely körülmény a gyűlés egyik szónokát, *Muzeszku* Constantint arra indította, hogy a közvéleménynek szemére vesse a közönyt, melyet a nagy nemzeti észme iránt tanúsít. Meg is magyarázta e közönynek okát. Lehetetlen — ugymond, — hogy a nemzeti kérdés a világot szenvedélyes izgatottságba hozza, mert saines, de he kell vallani, némelyek bemocskolták a szent eszmet, Szóltak még többen a gyűlésen, kik valamennyien erőyes akció megindítását sürgették, egyben kimondták, hogy a párt politikát el kell választani a nemzeti politikától. Az egyetemi polgárok aztán tüntető menetbe felkeresték Somasiescut, a ki tudvalevőleg a Magyarország egyetemeiből kitöltött Bolcast örökbe fogadta.

A Reichsrath feloszlása.

Budapest, febr. 1.

A Reichsrathot elnapolták. Czélja, hogy időközben a **14. §** alapján léptessék életbe Magyarországgal a kiegyezést. Ennek megtörténte után gróf Thun beadja lemondását.

A kormány válasza.

Budapest, febr. 1.

A kormány válasza az ellenzék feltételeire egészen felháborította a delegáltakat, a kik közül többen azt ajánlották, hogy **szakítsák meg azonnal a tárgyalásokat.**

A válasz roppant goromba hangon van tartva és lényege a következő:

A személyi garanciára azt feleli, hogy ha sikerül az egyezés, majd előterjeszti a szabadelvű konferencián s azon lesz, hogy elfogadják. De hogy ki fogja aztán a határozatot **megvalósítani, arról nem szól a kormány sem, sőt nem is vállal garanciát a párthatározat megvalósításáért.**

2. A kormány ragaszkodik ahhoz, hogy a provizórium és ujonczon kívül **az idemnitás is Bánffynak megszavazzassék.**

3. A kuriai bírásokról szóló javaslatot, valamint a hárszabály revíziót. **A Bánffy kormány maga akarja elkészíteni.**

Hogyha az ellenzék ragaszkodik azon kívánsághoz, hogy ezt a két javaslatot a jövődó kormány csinálja meg, akkor erre nézve **előírja**, hogy a jövődó kormány **elősször** is a kuriai bírásokról szóló törvényt biztosítsa **mindkét Házban, de szentesítésre csak akkor bocsássa, ha a hárszabályok revíziója már elvan fogadva.**

5. A mi az inkompatibilitási törvény revízióját a viczinálisok megrendszabályozását stb. illeti, mindenesetre nézve a kormány kijelenti, hogy ezeket elfogadja.

A nemzeti színház igazgatója.

Budapest, febr. 1.

A budapesti Nemzeti Színház igazgatója Festetics Andor gróf 10 ezer frt végkielégítéssel állását elhagyja. Utódja állítólag Keszler József.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Táncztanítás.

Tisztelettel tudatom, hogy tavaszi rendes tanfolyamomat **magán házaknál vagy intézetekben** valamint rendes táncsteremben **folyó év február hó 15-én megnyitom.**

Jelentkezni vagy beiratkozni minden időben lehet lakásomon Nagymalom-utca 7. szám, *Szeszák* kocsiyáros házában.

Tisztelettel
Major József
okl. tánczmester.

z. 11190—98 polg.

88. 3—3.

85—899 sz

87. 3—3.

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék közhírré teszi, miszerint a szamosvölgyi vasút részv. társ.-nak H. Bakó Ferencz ellen az alsó zsuki határban levő vasúti állomásnak hadászati szempontból leendő kibővítésére szükséges az alsó zsuki 2. sz. tjkvben 550, hraz. a. foglalt Bodoi dűlőben fekvő 237 hold 96 négyszögöl területből csupán 961 négyszögöl terület részletre nézve a vázrajz szerint kijelölve a kisajátítás kártalanítási eljárás az 1881. évi XXI. t. cz. 46. s. következő szakaszai értelmében elrendeltetvén, a tárgyalás megkezdésére az egyezség megkísértésére ezen kir. törvényszék 16. sz. irodahelyiségében Császár Károly kir. trvszéki bíró vezetése alatt **1899 Februárius 20-ka reggeli 8 órája** tüzetik ki, mikorra kisajátító kisajátítást szenvedőn kívül bármint jogzsimen és jogalapon igénylők a részükre kinevezett ügygondnok Sugár József ügyvéd által képviselve meghívotnak azzal, hogy elmaradásuk a kártalanítás feletti érdemleges határozat hozatalát nem gátolja s e miatt igazolásnak helye nincs.

A kolozsvári kir. törvényszéknek 1898 november hó 22-én tartott nyilvános üléséből.

Br. Szentkereszty Zsigmond
elnök.
Dr. Müller
jegyző.

A gyergyói járás főszolgabírójától.

Sz. 225—899. sz.

99. 1—2.

Pályázat.

Győ.-Ditró, Szárhegy, Remete, Várhegy és Salamás, összesen 18,000 lelket számláló községekből és hozzájárulásával alakult körben a körállás-orvosi állás Ditró nagy község székhelyével turesedésbe jövéen, annak betöltésére ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazon végzett állatorvosokat, kik ezen 850 frt évi javadalmazással és Ditró által fizetendő évi 85 forint lakbérilletményel díjazott alkást elnyerni óhajtják, hogy az oklevéllel, születési és honossági bizonyítvánnyal, valamint az eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi február hó 28-ig beérteleg hozzám adják be.

A meghatározott javadalmazásért köteles az állatorvos Szárhegyre hetenkint kétszer, Remetére hetenkint egyszer, Várhegy és Salamás községekre havonként egyszer saját költségén kiszállani és a beteg állatokat díjmentesen kezelni, rendkívüli kiszállásoknál érdekelte fél által 2 frt napidíj fizetetik és alkalmas fuvar állítatik.

Gyergyó-Szentmiklóson, 1899 január 10. én.

Nagy Tamás
főszolgabíró.

Az

„Agrár Takarékpénztár részvénytársaság Marosvásárhelyt“

II-ik évi rendes közgyűlését

1899 február hó 19-én (vasárnap) d. e. 10^{1/2} órakor fogja Marosvásárhelyt a városi tanácsház üléstermében megtartani, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a második üzletéről.
2. A zárszámadás előterjesztése és a nyereség felosztása tekintetében tett indítvány.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása tárgyában és az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
5. A felügyelő bizottság megválasztása és tiszteletdíjának megállapítása (Alapszabályok 28. §.)

A közgyűlésen az a részvényes vehet részt, ki részvényét, mely a közgyűlés napját megelőzőleg legalább 3 hónappal a részvénykönyvben nevére átíratott, 3 nappal a közgyűlés előtt — tehát február 16-ika déli 12 óráig — az intézet pénztáránál Marosvásárhelyt, vagy a „Magyar Agrár és Járdekbanknál“ Budapesten elismervény ellenében leteszi.

A felügyelő bizottság által megvizsgált zárszámadás az arra vonatkozó jelentéssel együtt intézetünkönél a rendes hivatalos órák alatt közszemlére ki van téve. Marosvásárhelyt, 1899 január 27. 98. 1—1.

Az igazgatóság.

Helybeli gyári vállalatához

azonnali belépésre kerestetik egy jó házból való fiatal nő **elarusítóknak.**

Pályázótól megkívántatik a magyar és németnyelv ismerete, varrógép kezelése és a kézi munkákban való jártasság. Kik a román nyelvet is bírják előnyben részesülnek.

Czím a kiadó-hivatalban megtudható. 95. 1—1.

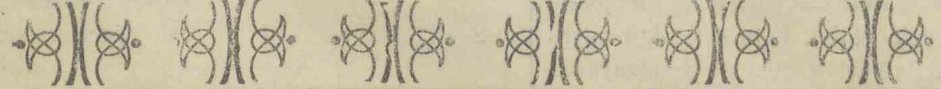

Vendéglősök figyelmébe!

Petrosény bányavárosban a „Bukaresthez“ czimzett **szálloda**

3 esetleg 6 évre haszonbérbe kiadó. Továbbá helyben egy jókarban levő 16 mtr. hosszú 8 mtr széles **üvegterem** (Salitli), mely sörcsarnok, étterem, esetleg táncsteremnek alkalmas, jutányos ár mellett **eladó.**

Bővebbet **Faludi és Schwarz** czégnél **Gyulafehérvárt.** 97. 1—3.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Kolozsvár szab. kir. város rendőrségénél elhalálozás folytán megtrúlt és évi 600 forint fizetés és 120 frt lakbérrel javadalmazott főkapitányi fogalmazói állásra ezennel pályázatot hirdetek. — Felhívom ennél fogva mindazokat, a kik ezen választás útján betöltendő állást elnyerni óhajtják, eddigi alkalmazásukat és katonai szolgálati viszonyukat feltüntetve okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket hozzám f. évi február hó 15-ig annál is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvárt, 1899. január 21-én.

Gr. Beldi s. k.
főispán.

Faeladási hirdetés.

A gyalui volt urbérea községnek a gyalui határon levő tölgyes erdejéből 53 kat. hold területéről a faanyag folyó évi február 14-én délelőtt 10 órakor a járási főszolgabíró elnöklété mellett, irodájában tartandó nyilvános árverésen a legűbbet érőnek eladatik.

Ezen — a járási főerdész becése szerint — 4084 fűrköbméter tűzi- és 753 tömörköbméter épületfaanyag kikiáltási ára 2500 frt, mely összegnek 10% át árverezők elnöklő főszolgabíró kezéhez letenni, illetve zárt ajánlataikhoz csatolva az árverezés előtt beküldeni kötelesek.

A feltételek a főszolgabíró urnál megtekinthetők. Gyaluban, 1899 január 30-án.

94. 1—3. **Az erdőgondnokság.**

A „Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság“

IV-ik évi rendes közgyűlését

1899. február 19-én délelőtt 11 órakor fogja Kolozsvárt az intézet helyiségében, főtér 7. szám (saját ház) megtartani.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak az 1898 dik évi üzlet eredményről.
2. Határozat hozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt.
3. Három igazgatósági tag (alapszabály 19. §.) megválasztása.
4. A felügyelő-bizottsági hat tag (alapszabály 32. §.) megválasztása.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében, csak oly részvényes gyakorolhatja, akár saját személyében, akár meghatalmazott által, szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig az intézet pénztáránál Kolozsvárt, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Ügyesületnél, vagy a Hazai-bank Részvénytársaságnál Budapesten még le nem járt szelvényeivel együtt letéteztet.

Kolozsvárt, 1899. Jan. 29.

Az igazgatóság.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Mérleg számla 1898. december 31-én.

Tartozik

Követel

Vagyon:			Teher:		
Készpénz-készlet	19262 64		Részvénytőke		600.000
Osztárk-magyar banknál elhelyezett összeg	92648 74	111 911 38	Tartaléktőke	78896 56	
Intézeti házak	279690 88		Külön tartalék-alap	56072 21	
Áruraktár telepe	105936 45	885.627 33	leírások különféle értékeknél	10446 51	45625 70
Leszámitolt váltók a társaságban		1 871.487 40	Külön kezelési tartalék alap		2029 88
Jelzálog kölcsönök		2 401.434 21	Intézeti nyugdíj-alap		122 449 56
Kötvény-kölcsönök		106.362 45	Betétek könyvekre	4.629.620 48	
Az intézet áruraktárában kezelt árukra adott előlegek		205.228 06	Kibocsátott pénztárjegyek	106 400	4 786.020 48
Zálog-kölcsönök értékpapirokra	46838 50		Átruházott jelzálogkölcsönök		326.698 41
ingóságokra (zálogházi kölcsönök)	106256	153.094 50	Folyószámlai hitelezők		271.044 71
Kolozsvári kisegítő takarékp. felszámolási számlája		251.032 21	Az egyesült intézetek be nem cserélt részvényei és azok fel nem vett osztaléka		941 90
Folyószámla és egyéb biztosított követelések		540.985 33	Fel nem vett osztalék 1895, 896 és 897 évekről		1416
Értékpapírok és azok 1898. deez 31-ig járó kamatai		213.089 34	Átmeneti tételek		33527 64
Megszerzett regale- és díszmaváltás követelések		18658 47	Tiszta jövedelem		89128 42
Nyugdíj-alap ingatlanai		27234 78			
Felszerelések		6429 81			
Átmeneti tételek		15153 49			
		6.307 778 76			6 307 778 76

Winkler János s. k.
vezérigazgató.

Az igazgatóság:

Hajós József s. k. Hevesi Ödön s. k. Korbuly Bogdán s. k. Reményik Viktor s. k. Sigray Pál s. k. Szerb György s. k.

Ezen zármérlegét megvizsgáltuk, a társaság főkönyvével és számadásait tartalmazó segédkönyveivel összehasonlítottuk és azt ezeknek minden tételével egyezőnek és a kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében felállítottak találtuk. Kolozsvárt, 1899. Jan. 29.

A felügyelőbizottság:

Albach Géza s. k. Barcsay Domokos s. k. Kaszenszky Árpád s. k. Gróf Lázár István s. k. Dr. Végh Arthur s. k.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Tartozik. Nyereség- és veszteség-számla 1898. december 31-én. Követel.

Betétek után kifizetett és tőkésített kamatok	233 911 77		Múlt évi nyereség-áthozat		4006 07
Kibocsátott pénztárjegyek után 1898. december 31-ig járó kamatok	5720 16	239.631 93	Kamatok:		
Átruházott kölcsönök után fizetett kamatok		22 616 52	váltók után	154 203 33	
Hivatalnokok és szolgák fizetése		32.873 90	jelzálogkölcsönök után	165 471 08	
Kezelési költségek, adók és leírások		57.625 85	folyószámla adóskok után	31.083 05	
Nyugdíj-alap jövedelme által nem fedezett nyugdíjak		1228 80	kötvény-k után	5405 81	
Jétkönyv ezúlu adomány		100	zálogkölcsönök után	25 893 18	
Tiszta jövedelem		89.128 42	áruraktári előlegek után	8203 84	
			értékpapírok után	10 948 52	
			díszmaváltások után	1472 80	402.681 61
			Vegyes járulékok:		
			átruházott kölcsönök után	5404 92	
			különféle díjak	1037 20	6442 12
			Intézeti házak jövedelme		20 798 76
			Áruraktár jövedelme		8150 43
			Árfolyam-külömbözet értékpapiroknál		1125 93
		443 205 92			443 204 92

Winkler János s. k.
vezérigazgató.

Az igazgatóság:

Hajós József s. k. Hevesi Ödön s. k. Korbuly Bogdán s. k. Reményik Viktor s. k. Sigray Pál s. k. Szerb György s. k.

Ezen nyereség- és veszteség számlát megvizsgáltuk, azt a társaság főkönyvével és számadásait tartalmazó segédkönyveivel összehasonlítottuk és azt ezeknek minden tételével egyezőnek és a kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében felállítottak találtuk.

Kolozsvárt, 1899 Jan. 29.

A felügyelő bizottság:

Albach Géza s. k. Barcsay Domokos s. k. Kaszenszky Árpád s. k. Gróf Lázár István s. k. Dr. Végh Arthur s. k.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.